

უმაღლესი სასწავლო დაწესებულების ხარისხის მართვის სისტემის ავტომატიზაცია

ქეთევან დათუკიშვილი
საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი

რეზუმე

განხილულია უმაღლეს სასწავლო დაწესებულებაში სპეციალისტების მომზადების ხარისხის მონიტორინგის სისტემა ინტეგრირებული ავტომატიზებული სისტემის საფუძველზე.

საკვანძო სიტყვები: უმაღლესი სასწავლო დაწესებულება. ინტეგრირებული ავტომატიზებული სისტემა. სწავლების ხარისხის მონიტორინგი.

1. შესავალი

უმაღლეს სასწავლო დაწესებულების (უსდ) ინოვაციური განვითარება თანამედროვე საბაზრო ეკონომიკის პირობებში, მაღალი ტექნოლოგიების სწრაფი ზრდა და მისი ინტეგრაცია მსოფლიო უმაღლესი განათლების სისტემაში უსდ-ს წინაშე აყენებს თანამედროვე დონის ხარისხიანი სპეციალისტების მომზადების ამოცანას, რომელიც შეიძლება უზრუნველყოფილ იყოს უსდ-ში ხარისხის მენეჯმენტის ეფექტური ფუნქციონირებით.

უსდ ხარისხის სისტემა ეს არის ორგანიზაციულ სტრუქტურის, მეთოდების, პროცესების და რესურსების ერთიანობა, რომელიც საჭიროა ხარისხის სფეროში პოლიტიკის განახორციელებლად.

უსდ ხარისხის სისტემა მოიცავს მისი საქმიანობის შემდეგ სფეროებს: პედაგოგიურს, კვლევით, ადმინისტრაციულს და ეკონომიკურს. მოღვაწეობის აღნიშნული სფეროები კავშირში ერთმანეთთან და ხშირ შემთხვევაში გადაკვეთავენ ერთმანეთს.

განათლების ხარისხის შეფასება მოიცავს შემდეგი ეტაპებს:

- აბიტურიენტების მომზადების ხარისხის შეფასება;
- საგანმანათლებლო პროცესის ხარისხის შეფასება;
- უსდ დამთავრების შემდეგ დროის რაღაც მონაკვეთში სპეციალისტების მომზადების ხარისხის შეფასება.

სასწავლო პროცესის ყოველ ეტაპზე უსდ ხარისხის კონტროლის შიდა სისტემამ უნდა განსაზღვროს:

- ხარისხის მაჩვენებლები, რომლებიც ექვემდებარებიან შეფასების კრიტერიუმებს;
- მონიტორინგის ფორმები და მეთოდები და მიღებული მონაცემების ანალიზი.
- ორგანიზაციის კონტროლის დონეები (ფაკულტეტი, დეპარტამენტი, მასწავლებელი, სტუდენტი);
- უნივერსიტეტის სტრუქტურული ქვედანაყოფებში სამუშაოს ორგანიზების და პასუხისმგებლობის გადაწვევების წესები, ხარისხის კონტროლის სისტემის ფუნქციონირების პროცესში.
- ხარისხის მაჩვენებლების ოპტიმიზაციას ან გაუმჯობესების მეთოდები;
- ხარისხის სისტემის და უნივერსიტეტის მართვის სისტემის ურთიერთკავშირი.

ამ თვალსაზრისით, განათლების სისტემის მართვაში, საჭირო გახდა ახალი მეთოდებისა და ფორმების შემუშავება. ეს ამოცანა შესაძლებელი გახდა გადაწყვეტილიყო უსდ განათლების ხარისხის მართვის სისტემაში ინფორმაციული ტექნოლოგიების დანერგით, რომელსაც შეუძლია უზრუნველყოს შედეგი:

- უსდ რესურსების ეფექტური გამოყენება;
- საგანმანათლებლო პროცესების მონიტორინგი ხარისხის ერთიანი სისტემის კრიტერიუმებით;
- ლიცენზირების და სახელმწიფო აკრედიტაციის გარანტია;
- შიდა და გარე გარემოში ცვლილებებზე ოპერატიული რაეგირება;
- უსდ ორგანიზაციული მართვის სტრუქტურის სრულყოფა მათი სხვადასხვა დონეზე ურთიერთქმედების მიზნით;
- ხარისხის სფეროში სტრატეგიული მიზნების და ამოცანების განსაზღვრა;
- კონტიგენტის შერჩევა;
- შიდა (პერსონალური, სტუდენტური) და გარე (დამსაქმებლის) დაკმაყოფილება.

სასწავლო პროცესის ხარისხის მართვის სისტემის ადმინისტრაციული მართვის და ფუნქციონირების ეფექტურობა შესაძლებელია მხოლოდ ინტეგრირებული ავტომატიზირებული ინფორმაციული სისტემის სფუძველზე.

ნებისმიერი ინფორმაციული სისტემების საფუძველს წარმოადგენს დაწესებულების კორპორატიული ქსელი და ერთიანი მონაცემთა ბაზა. უსდ-ში შექმნილი ინტეგრირებული ავტომატიზირებული ინფორმაციული სისტემა შეგვიძლია განვიხილოთ როგორც უნივერსიტეტის ინფორმაციული ასლი, რომელიც მოიცავს მასში გამავალ მრავალ ბიზნეს-პროცესს. ესენია:

1. უსდ ხარისხის მენეჯმენტის სისტემის პროცესები:

- უსდ სტრატეგიული დაგეგმარება;
- ხარისხის დარგში პოლიტიკის და მიზნების მართვა;
- სამუშაო პროცესების დაგეგმარება;
- ხარისხის მენეჯმენტის სისტემის ანალიზი ხელმძღვანელების მხრიდან;
- გამაფრთხილებელი, კორექტირების და გაუმჯობესების პროცესები;
- უსდ საქმიანობის ყველა სფეროში მართვის სისტემური მიდგომის დანერგვა;
- ინფორმაციული და მატერიალურ-ტექნიკური რესურსების მართვა;
- ხარისხის მენეჯმენტის სისტემის ორგანიზაციული სტრუქტურის გამართვა;
- მონიტორინგისა და შეფასების სისტემის გამართვა და განვითარება;
- უსდ თვითშეფასება და შიდა აუდიტი მის სტრუქტურულ ქვედანაყოფებში;
- პერსონალის მოთხოვნების განსაზღვრა, შერჩევა, სამსახურში მიღება, თანამდებობაზე არჩევა;
- პერსონალის კვალიფიკაციის ამაღლება;
- ფინანსური დაგეგმარება.

2. ძირითადი სამუშაო პროცესები:

• სასწავლო-მეთოდოლოგიური მუშაობა, რომელშიც შედის სასწავლო გეგმის შემუშავება, არსებული და ახალი საგანმანათლებლო პროგრამების დამუშავება, დისიპლინის სამუშაო პროგრამის შექმნა, საგნის სწავლების დაგეგმარება;

- საგანმანათლებლო პროცესების განხორციელება (ლექციების წაკითხვა, პრაქტიკული სამუშაოების წარმართვა, გამოცდების ჩატარება...);
- საგანმანათლებლო პროცესების შეფასება და კონტროლი;
- მიმართულებების, სპეციალისზაციის და სპეციალობების მომზადება ლიზენზირებისთვის და აკრედიტაციისთვის;
- კარიერის არჩევასა და დასაქმებაზე კონსულტაციები და დახმარებები;
- სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობა;
- ბაზარზე საგანმანათლებლო მომსახურების მარკეტინგული კვლევა, შრომის ბაზრის მოთხოვნების ანალიზი;
- სარეკლამო საქმიანობა - სკოლებთან კავშირი, იმ საწარმოებთან და ორგანიზაციებთან კავშირი რომელიც არის უნივერსიტეტის პროფილი.

3. დამხმარე პროცესები:

- სასწავლო პროცესის უზრუნველყოფა სამეცნიერო ლიტერატურით, მატერიალურ-ტექნიკური და საინფორმაციო-ტელეკომუნიკაციური რესურსებით;
- მოხერხებული საგანმანათლებლო გარემის უზრუნველყოფა, ბიბლიოთეკების მომსახურება, ბიბლიოთეკის ინფორმაციული რესურსების მართვა;
- სტუდენტებთან და უნივერსიტეტის პერსონალთან საგანმანათლებლო მუშაობა;
- სტუდენტების და უნივერსიტეტის პერსონალის სოციალური მხარდაჭერა;
- უსაფრთხოების უზრუნველყოფა.

ინტეგრირებული ავტომატიზირებული სისტემის ძირითად მახასიათებელს წარმოადგენს ინფორმაციის მაღალი დონის დეტალიზაცია, რომელიც ინახება მონაცემთა ბაზებში. ფაქტიურად მონაცემთა ბაზა უნდა განვიხილოთ როგორც კონსტრუქტორი, რომელიც საშუალებას იძლევა ნებისმიერი პროცესის მოდელირების, ან როგორც დოკუმენტი, რომელიც ანალიზის საფუძველზე ინახავს სისტემურ და დაეცალური ინფორმაციას.

ინტეგრირებული ავტომატიზირებული სისტემის ღირსებას წარმოადგენს პრაქტიკულად შეუზღუდავი შესაძლებლობები ინფორმაციის სტატისტიკური ანალიზის შექმნაში და სასწავლო პროცესის ხარისხის მონიტორინგში.

ინფორმაციის დეტალიზაციის მაღალი დონე შესაძლებლობას ქმნის რეალიზაცია გუკეთოს ინტეგრირებული ავტომატიზირებულ სისტემაში სასწავლო პროცესის ხარისხის მართვის სისტემის შემდეგ ელემენტებს:

1. სასწავლო პროცესის ხარისხის მონიტორინგს, რომელიც მოიცავს მიღწევების ტესტურ კონტროლს და სტუდენტების შუალედური და საბოლოო გამოცდების შედეგების ანალიზს;
2. სახელმწიფოს მიერ საგანმანათლებლო პროგრამების მიმართ წამოყენებული მოთხოვნების მონიტორინგს;
3. სასწავლო ქვედანაყოფების საქმიანობის ხარისხის მონიტორინგს;
4. საგანმანათლებლო პროგრამებისადმი აკრედიტაციის მაჩვენებლების შერულების მონიტორინგს.

3. დასკვნა

შეგვიძლია ვთქვათ, რომ ინტეგრირებული ავტომატიზირებული სისტემა საშუალებას გვაძლევს:

- გავზარდოთ მართვის პროცესების ეფექტურობა, სამართავი ობიექტის მდგომარეობაზე ოპერატიულად მიღებული უფრო საიმედო ინფორმაციის და მართვის რეაქციის დროის შემცირების ხარჯზე;
- გავათავისუფლოთ მართვის ყველა დონის უწყება ნაკლებად პროდუქტიული რუტინული სამუშაოსგან, რომელიც მდგომარეობს ინფორმაციის შეგროვებასა და მრავალგვარი რეპორტების შედგენაში, რაც ქმნის პირობებს შემოქმედებითი მუშაობისთვის;
- მკვეთრად შევამციროთ დოკუმენტბრუნვაში ქაღალდის ნაკადები;
- საქმის წარმოების სტანდარტიზაციისთვის;
- ვაწარმოოთ უსდ ლიცენზირების და სახელმწიფო აკრედიტაციის დამოუკიდებელ პროცედურებზე ორგანიზაციული მხარდაჭერა;
- ჩატარდეს მონიტორინგი სხვადასხვა მიმართულებით;
- სტატისტიკური და ანალიტიკური ანგარიშების ფორმირებისთვის განათლების ხარისხთან დაკავშირებით.

**AUTOMATION OF QUALITY MANAGEMENT SYSTEM
OF HIGH SCHOOL**

Datukishvili Ketevan
Georgian Technical University

Summary

In the article author discusses Specialists development monitoring system of higher education institutions that is based on integrated automated system.

**АВТОМАТИЗАЦИЯ СИСТЕМЫ УПРАВЛЕНИЯ КАЧЕСТВОМ
ВЫСШЕГО УЧЕБНОГО ЗАВЕДЕНИЯ**

Датукишвили К.
Грузинский Технический Университет

Резюме

Рассматривается система управления качеством образования на основе интегрированной автоматизированной информационной системы.